

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Uppgiftslämnarservice för företagen (SOU 2015:33)

Datainspektionen har granskat betänkandet huvudsakligen utifrån sin uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter.

Enligt 3 § författningsförslaget ska det offentliga tillhandahålla ett system. Det offentliga är inte en vedertagen aktör och därför är det ett otydligt begrepp att använda sig av.

Det offentliga ska tillhandahålla ett system som innehåller register över uppgiftskrav, automatiserad samordning av grundläggande uppgifter för företagen, en aviseringsfunktion och användarfunktioner. Enligt författningsförslaget ska Tillväxtverket stå för registret över uppgiftskrav, Bolagsverket för den automatiserade samordningen av grundläggande uppgifter och Skatteverket för aviseringsfunktionen Mina Meddelanden. Det framgår inte i författningsförslaget vem i det offentliga som ska tillhandahålla användarfunktionerna. Enligt Datainspektionens uppfattning är det lämpligt att även detta uttrycks i författningsförslaget.

Sammansatta bastjänsten

Utredningen har uppmärksammat att Sammansatta bastjänsten väcker frågor om personuppgiftsansvar och att personuppgiftsansvaret behöver tydliggöras. Datainspektionen har inget att invända mot att personuppgiftsansvaret författningsregleras på det sätt som föreslås gällande Sammansatta bastjänsten. Som Datainspektionens uppfattat utredningen ska den personuppgiftsbehandling som sker i Sammansatta bastjänsten av grundläggande uppgifter ske på mottagande myndighets personuppgiftsansvar. Bolagsverket ska endast vara personuppgiftsansvarigt för den personuppgiftsbehandling som sker inom ramen för tillhandahållandet av bastjänsten och som inte avser behandling av de

grundläggande uppgifterna. Av 19 § första stycket i förslaget till förordning kan man få intrycket att mottagande myndighet endast är personuppgiftsansvarig när uppgifterna förmedlats till myndigheten. Av 19 § andra stycket kan man få intrycket att Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt för de grundläggande uppgifterna i Sammansatta bastjänsten. Enligt Datainspektionens uppfattning är den fördelning av personuppgiftsansvaret som utredningen avser att åstadkomma svår att utläsa i det förslag som lämnats. Av författningsförslaget följer att personuppgiftslagen gäller vid behandling av personuppgifter i systemet. I 3 § personuppgiftslagen definieras mottagare som något annat än vad som avses i det presenterade förslaget. Det bör därför förtydligas att det inte är mottagaren enligt den definition som avses i personuppgiftslagens som avses.

Utökning av antalet grundläggande uppgifter

Enligt utredningen levererades per den 30 mars 2015 21 kategorier av uppgifter från olika myndigheter till den sammansatta bastjänsten. Hittills har det inte rört sig om integritetskänsliga uppgifter, varför behandlingen inte innebär särskilt stora integritetsrisker. Uppgifterna omfattas inte heller av sekretess enligt utredningen. Det framgår dock att ytterligare uppgifter ska kunna levereras på sikt. Det finns i författningsförslaget inga begränsningar av vilka kategorier av uppgifter som ska ingå i tjänsten. Bolagsverket ges visserligen i 14 § författningsförslaget rätt att meddela föreskrifter om anslutningen till den automatiserade funktionen för samordning av grundläggande uppgifter och enligt författningskommentaren innebär denna föreskriftsrätt att Bolagsverket har möjlighet att föreskriva vad som är bästa källa. Datainspektionen saknar dock ett klagörande av vem som har rätt att definiera att en uppgift är en grundläggande uppgift som kan förmedlas i tjänsten. Är det utlämnande myndighet, mottagande myndighet (som har ett utpekade personuppgiftsansvar) eller Bolagsverket som är personuppgiftsbiträde med en viss föreskriftsrätt?

Direktåtkomst m.m.

Av utredningen framgår att det är myndigheternas avsikt att de uppgifter som ska förmedlas genom Sammansatta bastjänsten ska lämnas ut på medium för automatiserad behandling i de fall direktåtkomst inte är tillåten. Om en eventuell utökning av antalet uppgifter som förmedlas via Sammansatta bastjänsten innebär att sekretesskyddade uppgifter behandlas är det viktigt att utreda om det är rättsligt möjligt att lämna ut sådana uppgifter via Sammansatta bastjänsten på medium för automatiserad behandling.

Användning av uppgifter för statistiska ändamål

I de användningsfall som räknas upp i avsnitt 6.2.4 ingår bl.a. att underlag ska tillhandahållas för statistikbearbetning och att samordningsorganet ska hämta underlag för statistikbearbetning. Det framgår att underlaget för statistiken ska levereras i obearbetad form varför det får förutsättas att det även innehåller personuppgifter. Hur förhåller sig det sistnämnda användarfallet som i praktiken innebär att Bolagsverket inhämtar underlag för statistikbearbetning från Sammansatta bastjänsten till författningstextens 13 § där det föreskrivs att Bolagsverket inom ramen för den automatiserade funktionen får hantera de grundläggande uppgifterna endast som ett led i teknisk bearbetning för mottagarens räkning?

Personuppgiftsbiträdesavtal m.m.

Enligt utredningen är Bolagsverket genom Sammansatta bastjänsten personuppgiftsbiträde till mottagande myndigheter för e-tjänster. Som utredningen har uppmärksammat måste personuppgiftsbiträdesavtal tecknas med Bolagsverket. Personuppgiftsbiträdesavtal måste tecknas även när andra utförare anlitas för att behandla personuppgifter. Bland annat framgår av utredningen att verksamt.se:s autentiseringslösning ska användas. Även i den situationen måste ett personuppgiftsbiträdesavtal tecknas med den som behandlar personuppgifter på uppdrag av mottagande myndighet.

Frågor om sekretess

Datainspektionen har i tidigare remissyttrande framhållit att det finns behov av sekretessreglering som avser att skydda uppgifter om företags besök hos anslutna e-tjänster. Utredningen gör bedömningen att något behov av särskild sekretessreglering inte aktualiseras eftersom det i kravspecifikationen finns uttalat att loggning inte får ske så detaljerat att det går att följa ett företags myndighetskontakter. Datainspektionen ställer sig positiv till att integritetsfrämjande åtgärder byggs in redan i systemet. I detta fall är det avgörande att systemet utformas i enlighet med kravspecifikationen. Om det i efterhand visar sig att funktionaliteten kräver en annan utformning är det av vikt att frågan om behovet av sekretesskydd åter tas upp. Det kan ifrågasättas om det är möjligt att genomföra en sådan utformning av systemet som föreslås eftersom avsaknaden av möjlighet att logga kan innebära att det inte blir möjligt att följa upp och upptäcka eventuella brister i systemet.

Uppgiftskravtjänsten

Som Datainspektionen uppfattat utredningen ska uppgiftskravtjänsten inte innehålla några personuppgifter. Datainspektionen vill dock uppmärksamma att formuleringen i 9 § i författningsförslaget punkten 3 kan ge intrycket att registret ska innehålla personuppgifter eftersom det av textens ordalydelse i denna punkt framgår att registret ska innehålla ”...uppgifter om grundläggande uppgifter som företaget lämnar...”. Ett tydligare sätt att formulera detta är ”...innehålla uppgifter om *vilka* grundläggande uppgifter som företaget *ska* lämna...”.

Servicefunktion i verksamt.se

Företrädare för företag ska i servicefunktionen i verksamt.se kunna se en lista med de grundläggande uppgifter som man kan få fram genom Sammansatta bastjänsten. Enligt utredningen finns idag ingen särreglering för behandling av personuppgifter på verksamt.se och det föreslås inte heller någon sådan reglering. Det är således personuppgiftslagens bestämmelser och dess definition av personuppgiftsansvar som är avgörande för vem som är ansvarar för behandlingen av personuppgifter i verksamt.se. Enligt utredningen är det den myndighet som tillhandahåller en e-tjänst på verksamt.se som är personuppgiftsansvarig för densamma. Det är dock inte utrett vilken myndighet som är personuppgiftsansvarig för användartjänsten som fås fram genom Sammansatta bastjänsten som visas för företagen på verksamt.se. I det här fallet är det fråga om en komplex miljö där uppgifter hämtas från olika myndigheter och där olika personuppgiftsansvariga har ansvar för olika delar av behandlingen av personuppgifter. Under sådana förutsättningar är det viktigt att se till att ansvaret är tydligt fördelat. Datainspektionen anser att de skyldigheter och rättigheter som följer av dataskyddslagstiftningen måste garanteras av någon av aktörerna vid varje givet tillfälle och att det är tydligt för den registrerade vem som är personuppgiftsansvarig för personuppgiftsbehandlingen. Oavsett om uppgifterna förmedlas via verksamt.se eller inte behöver frågan utredas. Här väcks även frågor om vilken roll verksamt.se har och om verksamt.se överhuvudtaget är en aktör som har några befogenheter och därmed något ansvar.

En aviseringsfunktion

Enligt författningsförslaget ska de myndigheter som räknas upp i bilagan till förordningen meddela sig med företag genom att använda den myndighetsgemensamma infrastrukturen för säkra elektroniska försändelser

från myndigheter till enskilda som tillhandahålls av Skatteverket (tjänsten Mina Meddelanden). Utredningen lämnar över de juridiska frågor och rättsliga överväganden som är kopplade till denna aviseringsfunktion till Skatteverkets projekt för Mina meddelanden. Datainspektionen anser att det är nödvändigt att dessa juridiska frågor och rättsliga överväganden är lösta innan anslutningen till Mina Meddelanden görs obligatorisk.

Enligt förslaget ska det vara obligatoriskt för uppräknade myndigheter att ansluta sig till tjänsten. Datainspektionen har i en förfrågan från Skatteverket besvarat frågor om personuppgiftsansvaret i den aktuella tjänsten. I svaret till Skatteverket utgick Datainspektionen ifrån att det är frivilligt för myndigheter att ansluta sig till tjänsten. Datainspektionen framhöll följande.

Om det framöver inte finns någon frivillighet avseende anslutningen – antingen därför att det införs författningskrav om anslutning eller för att kravet på en effektiv e-förvaltning blir så starkt att det i praktiken inte finns någon frivillighet – kan det bli nödvändigt att analysera personuppgiftsansvaret och författningsreglera det. (Datainspektionens ärende dnr 111-2014)

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Kristina Svahn Starrsjö efter föredragning av juristen och Ulrika Bergström. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom och enhetschefen Catharina Fernquist deltagit.

Kristina Svahn Starrsjö

Ulrika Bergström